

אֵלֶּזְנֹת

לְעֹלְמֵנוּ עֲשֵׂת

פְּרֵשֶׁת יִקְרָא

הס"ד, אלוון קכ"ה

זהירות בתפלת מנחה

פעם אחת שבת רבנו אור שבעת הימים הבעל שם טוב הקדוש זיע"א בקהלה קדושה אליק אצל בעל הבית והבעל הבית היה 'פרנס חדש'. ובשבת במנחה הלך הבעל הבית לבית הפנסת לשמע הדרשה מדרשן אחד אורת, והמתין עליו הבעל שם טוב בסעודה שלישית שיבוא מבית הפנסת. ובתוך כך שמע שהדרשן מדבר בגנותם של ישראל. אמר הבעל שם טוב הקדוש לגבאי שילך ויקרא לבעל הבית. וגלה הגבאי לכמה אנשים שלא נשא חן הדרשן בעיני הבעל שם טוב. וראה הדרשן שהעולם נשמטים אחד אחד ופסק מלדרש.

ביום מחר בא הדרשן להבעל שם טוב ונתן לו שלום. ושאל אותו הבעל שם טוב: מי הוא. והשיב: אני הדרשן, מפני מה רגזתם עלי? קפץ הבעל שם טוב ממקומו וזלגו דמעות מעיניו ואמר: אתה תדבר רע על בני ישראל? תדע שבר ישראל הולך כל היום ליומא דשוקא, ולעת ערב, שנגה לו, מתחרד ואומר: אוי לי שאעבר זמן מנחה והולך לבית אחד ומתפלל מנחה, ואינו יודע מה שמדבר, ואפלו הכי מזה מזדעזעים שרפים ואופנים (שבחי הבעל שם טוב) אות קמג, הפותח וכותב: "שמעתי מהרב דקהילתנו, ששמע מהחסיד ר' זאב מקהילת אליק".

אין יראת ה' נכרת באדם אלא בשעת המנחה

על הפסוק (שמות לו ד): 'ויבאו כל החכמים העשים את כל מלאכת הקדש איש איש ממלאכתו אשר המה עשים', פרש הרה"ק רבי יעקב אביחצירא זיע"א שיש בכאן רמז על תפלת המנחה, שאנשים פוסקים ממלאכתם ומכל עסקיהם ובאים להתפלל, ובזה נכרת עליהם יראת ה' ואהבתו.

ואלו דבריו בספרו 'פתוחי חותם': אפשר לרמז, דאמרו בגמרא (ברכות ו:ו) 'לעולם יהא אדם זהיר בתפלת המנחה, שהרי אליהו לא נענה אלא בתפלת

המנחה'. והנה אין יראת ה' נכרת באדם אלא בשעת המנחה, לפי שאדם באותה שעה טרוד בעסקיו במשאו ובמתנו ובמלאכתו, ואם מניח חפציו ועוסק בחפצי שמים בזה נכרת בו יראת ה' ואהבתו. ואם אינו מניח חפציו בשביל חפצי שמים נכר שעבודת ה' עליו כמשאוי. ולפיכך הזהירו חכמים 'לעולם יהא אדם זהיר בתפלת המנחה'.

וזהו פונת הפסוק 'ויבאו כל החכמים העשים את כל מלאכת הקדש', דהינו בעת המנחה באו העושים את כל מלאכת הקדש, דהינו, שדעתם תמיד כי אם פגוד תפלות ה' ועבודתו, ומקוים אימתי תבוא עת התפלה שיבאו להתפלל. והחכמים יראי ה' וחושבי שמו מבטלים עבודתם ובאים לעבודת ה', וזהו 'ויבאו כל החכמים העשים את כל מלאכת הקדש', היא תפלת ה'. ומיכן באו 'איש איש ממלאכתו אשר המה עשים', כל אחד בטל מלאכתו שהוא עושה ובא למלאכת הקדש שהיא התפלה. והנה 'ויבאו כל החכמים העשים את כל מלאכת הקדש איש', ראשי תבות גימטריא 'מנחה', לרמז על תפלת המנחה, שעליה שיה לומר בטול המלאכה, לכן יהיה אדם זהיר וזריז בתפלת המנחה, דבזה נכרת אהבתו את ה'.

תשובה לצדקה

הרה"ק רבי שלום מפרוהוביטש זיע"א הגיע פעם למלון דרכים שהאכסנאי היה קמצן בחסד עליון ושהה בו לפוש. בקש ממנו הרבי צלוחית יי"ש ומגדנות עבור החסידים שנתלוו אליו, הגיש לו האכסנאי כוסית יי"ש קטנה שהספיקה בקשי עבור הרבי בעצמו. הוציא הרבי מילקוטו יי"ש ושתי לחיים, אחל לאכסנאי כל טוב ומיד נסע לדרפו. טרם הספיק הרבי להתרחק כפרת ארץ והאכסנאי האיץ בסוסיו והשיגו, בקש להזמין את הרבי לסעודת ברית מילה שהוא עורך. תמהו אנשי הרבי: הן לא נמצאו בביתך לא יולדת ולא תינוק? הסביר להם האכסנאי: אני הוא הרב הנמול! הרבי הוא שמל

את ערלת לבביו אך יצא מן הבית ובלביו התלקחה תשוקה לפזר כל הוני לצדקה.

כמה כסף נאסף בעת שלא היה נוכח?

בעת הנחת אבן הפנה לבנין בית הכנסת שבבעלות עמד שם הרה"ק השור שלום זיע"א סמוך למקום הבניה ובידו קערה על מנת לאסוף בתוכו נדבות הצבור לטובת הבניה, כמובן שהקהל נדחק בהמוניו להביא את נדבת לבם, איש כמתנת ידו. לאחר ששהה שם זמן ממשך עזב את המקום לשעה מועטת. כאשר חזר לאחר מכן ושאל את הגבאים שנשארו שם במקום: כמה כסף נאסף בעת שלא היה נוכח? השיבו, שלא נאסף מאומה.

ענה ואמר על כן: כתיב (שמות לו ה): 'ויאמרו אל משה לאמר מרבים העם להביא מדי העבדה למלאכה אשר צוה ה' לעשות אתה. ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש ויכלא העם מהביא'. לכאורה יש לדיק כאן בלשון 'אל יעשו עוד מלאכה', אטו בעשית המלאכה עסקינו, ביותר היה לו לומר 'אל יביאו עוד למלאכת הקדש', והתוספות כתבו בזה בשם הירושלמי מקור למלאכת הוצאה, דרחמנא קרייה מלאכה. אבל לפי פשוטו של מקרא צריך הדבר באור.

אלא, המשיר הרה"ק, כי ידע משה רבנו שכל זמן שעושי המלאכה עובדים במלאכת המשכן הם מכניסים התעוררות דקדושה ותשוקה עצומה בלבות בני ישראל עד שלוקחים בני ישראל מכל הבא בידם להביא למלאכת המשכן, ואף לא יציתו לקול ההכרזה המכרזת שיפסיקו להביא, על כן צוה להכריז שעושי המלאכה 'אל יעשו עוד מלאכה' שאז מיד פסקה ההתעוררות ושככה התשוקה אצל בני ישראל וכך 'ויכלא העם מהביא'.

התשוקה בלבות בני ישראל, הכניסו העושי המלאכה

הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זיע"א כתב בספר 'זרע קדש' (פרשת תרומה): ובאמת זה התשוקה בלבות בני ישראל, הכניסו העושי המלאכה שהיו לוקחים התרומה מישראל, בצלאל ואהליאב וכל חכם לב, שהיו צדיקים גדולים, וכשהיה אחד מישראל מביא דבר אליהם, היו משבחין אותו ית"ש שבחר בעמו ישראל ואמרו ראו עם קדוש, הנמצא אמה כזו, וכשהיה הישראל שהביא שומע הדברים היוצאים מפה ולב עושי המלאכה, היה מתלהב להביא עוד, וכל שכן שהיו אחר כך משבחין אותו ית"ש ואת עמו ישראל, עד שהיה מביא עוד יותר, כל מה שהיה עמם הביאו.

ועל דרך זה פרש הרב הקדוש מו"ה מ"מ משענדישוב זצ"ל שאמרו אל משה 'מרבים העם להביא מדי העבדה למלאכה וכו', ויצו משה ויעבירו קול במחנה איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה כו' ויכלא העם מהביא, דקשה שהיה לו להכריז שאל יביאו עוד, וגם להבין לשון 'מדי העבדה' כו'. רק על דרך זה שמשה הבין שתשוקה זאת מכניסים העושי מלאכה בלבם, ואם לא יבטלו ממלאכתם, אף שיכריזו שלא יביאו עוד, לא יציתו להם, מחמת תשוקתם והתלהבותם שהכניסו עושי המלאכה בהם, ולכן ויעבירו קול במחנה' (וכו' שיתבטלו ממלאכתם), ועל ידי זה 'ויכלא העם מהביא', וגם לשון 'מדי העבדה למלאכה', הוא על דרך זה, שעושי עבודתו ית"ש למלאכה, ועל ידי זה 'מרבים העם להביא' כנ"ל, ובאמת היו צריכים עושי המלאכה לעשות כנ"ל, שבזאת התשוקה והתלהבות הזה שאין לזה שיעור וערה, היה שוכן ית"ש.

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

שו"ת קתר

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר". את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני למספר פקס: 077-470-26-81 או למייל: magdenot@gmail.com נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון. בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

חידון אֶלְזָנוֹת - נושא פרסים מהם שלשת הפריטים במשכן שצורתם רבוע מדיק?

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - פרשת ויחי:

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר": פרשת ויחי: ה' שמעון בוסקילה מבני ברק.

ש. אילו 3 משקאות מוזכרים בברכות יעקב לבניו? ת. מים מוזכרים בברכת ראובן (בראשית מט ד). חלב ויין מוזכרים בברכת יהודה (בראשית מט יב).

